

Ultima dorință a condamnatului

La Cehov, scena despărțirii lui Tuzenbah de Irina, înaintea funestului său duel cu Solionii, ocupă ceva mai mult decât o pagină de text. În spectacolul lui Alexa Visarion — câteva minute bune, lăsând impresia că regizorul ar fi dilatat textul. În realitate îl joacă respectindu-l aproape cuvânt cu cuvânt, oarecum pe îndelete, arătându-se destul de scrupulos și cu indicațiile de regie ale autorului, dar cretând simultan și senzația de concentrare, de densitate sporită. De altfel, întregul spectacol de la Timișoara — în ciuda aspectului său de maraton scenic — este caracterizat de această densitate, de eliminarea oricărui loc comun, într-atît regizorul reușește să încarce cu semnificație fiecare scenă.

Tuzenbah urmează, deci, să plece și să moară într-un duel, tocmai cînd reușise să ia hotărîrile capitale de care viața sa avea nevoie: va părăsi armata și se va căsători cu Irina: „Vom munci, vom fi bogați, visurile mele se vor realiza... Voi fi fericită”. Dar peste aceste sollicitări ale viitorului flutură un voal negru. Irina a simțit ceva straniu în purtarea baronului („Nikolai... de ce ești atît de distrat astăzi?... Ce s-a întîmplat ieri în fata teatrului?” — întrebuse ea cu cîteva clipe mai înainte). Doi actori în stare de grație — Robert Linz și Margareta Avram — dau secvenței proporțiile unui dublu concert de vioară. Excelent pe tot parcursul spectacolului, Robert Linz l-a „făcut” pe Tuzenbah cu un mers legănat, parcă mereu bătut de vînt, cu gesturi nu întotdeauna coerente, în spatele cărora detectăm stîngăcie și timiditate (de unde și absența oricărei șanse în confruntarea cu Solionii). În această scenă gesturile par și mai dezarticulate, o nervozitate viscerală îl stăpînește, privirea i se îndreaptă spre toate punctele cardinale, de parcă retina ar vrea să rețină totul, și doar cînd în cînd și spre Irina, de furie, ca și cum i-ar fi interzis s-o privească pe săturate. Nu e interzis, dar n-o face de teamă să nu se trădeze, în timp ce în sufletul Irinei premoniția se instalează clipă cu clipă. Margareta Avram are și ea momentele sale de virtuozitate: ea simte tremurul interior, nările se dilată, privirea devine incandescentă, iar cînd face dureroasa mărturisire a incapacității afective („Voi fi soții ta, fii voi fi credincioasă și supusă... dar de iubit... ce pot să fac?... sufletul mi-e ca un pian prețios și închis, a cărui cheie s-a pierdut!”), între vorbele și simțămintele pe-

sonajului se deschide o prăpastie: abia în acel moment Irina își dă seama cît de mult îl iubește, totuși, pe Tuzenbah și ce mult ar vrea să nu i se întîmple nimic rău. Cuvintele aparțin unui capitol deja epuizat în timp ce inima a deschis altul, nou.

Tuzenbah intuieste situația și acel „Spune-mi ceva!” de mai multe ori repetat, la tonalități diferite, devine o implorare de retractare a cuvintelor anterioare, speranța obținerii unei mărturisiri de dragoste. Cînd — înainte de a părăsi scena — cade în genuchi, sărutînd cu o frenezie disperată mîinile Irinei, iar aceasta i le oferă fără rețineri, dîndu-i primele semne de autentică iubire, o adîncă tristețe pare să-l cuprîndă, pentru că el simte că aceste semne vin nu ca o speranță de viață, ci ca împlinirea ultimei dorințe a condamnatului la moarte.

Dumitru CHIRILA

Tuzenbah (Robert Linz) și Irina (Margareta Avram)

Kulighin (Miron Nețea)

Irina (Margareta Avram)

Andrei (Mircea Belu) și Natașa (Luminița Stoianovici)

Cebutikin (Daniel Petrescu)

**Fotografiile din grupa;
Dorin STANCIU**